

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Małarski (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

w sprawie **M. A.**

skazanego z art. 258 § 2 k.k., art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 17 marca 2021 r.

zażalenia skazanego na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 26 listopada 2020 r., sygn. akt II KO 70/20

o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania z powodu jego

oczywistej bezzasadności

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 listopada 2020 r., sygn. akt II KO 70/20, Sąd Najwyższy na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. odmówił przyjęcia - wobec jego oczywistej bezzasadności - wniosku sporządzonego i podpisanego przez skazanego M.A. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 stycznia 2015 r., sygn. akt II K (...). Z zaskarżonego postanowienia wynika, że powodem uznania wniosku skazanego za oczywiście bezzasadny, a w konsekwencji odmowy jego przyjęcia, było stwierdzenie, że okoliczności, które powołał skazany, nie stanowią

przesłanek wznowienia postępowania określonych w przepisach proceduralnych, w szczególności w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano na ogólnikowość, a przede wszystkim na ułomność wniosku skazanego, który powodu wznowienia postępowania w swojej sprawie upatrywał w odmiennych rozstrzygnięciach Sądu Okręgowego w P. w sprawach II K (...)/10 i II K (...)/16 oraz niezasadnie twierdził, że w sprawie ujawniły się nowe fakty lub dowody wskazujące na wadliwość skazującego go wyroku.

Zażalenie na to postanowienie wniósł skazany, który ponownie wskazał przyczyny, dla których uważa, że postępowanie w jego sprawie powinno zostać wznowione, w związku z czym postuluje też przyznanie mu obrońcy z urzędu. Zdaniem skazanego „postanowienie z dnia 26.11.20 r., już niejako na starcie pozbawia mnie szans na udowodnienie mojej niewinności – dotyczy to mojego niesłusznego skazania za udział w grupie przestępczej zbrojnej (art. 258 § 2 k.k.) jak i niesłusznego skazania mnie za udział w firmie »R.«, w której nie uczestniczyłem”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie. Wniosek skazanego zmierzał do wykazania, że niesłuszenie został skazany za czyn z art. 258 § 2 k.k. (udział w zorganizowanej grupie o charakterze zbrojnym, mającej na celu popełnienie przestępstwa) oraz za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. związany z działalnością firmy »R.». O niesłuszności skazań miało świadczyć to, że:

- w innym postępowaniu prowadzonym w sprawie II K (...)/16 Sąd Okręgowy w P. wydał wyrok (nieprawomocny) skazujący osoby, które M. A. określa jako „wspólnicy” w przestępstwie, za udział w zorganizowanej grupie, jednak nie o charakterze zbrojnym,

- skazanie za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. nastąpiło w oparciu o wyjaśnienie współoskarżonych D. G. i A. M., tymczasem we wspomnianej sprawie II K (...)/16 wymienieni występując w charakterze świadków zeznali („pod przysięgą”), że M. A. nie miał nic wspólnego z firmą »R.», zwłaszcza udziałów w tej firmie,

- w sprawie II K (...)/18 prowadzonej przez Sąd Okręgowy w P. (niezakończony wyrokiem) zeznaje jako świadek D. G. i również występuje wątek firmy „R.”.

Przy takiej argumentacji skazanego nie ma powodu by przyjąć, że Sąd Najwyższy popełnił błąd uznając, że nie wykazał on, iż w sprawie ujawniły się nowe fakty lub dowody wskazujące na wadliwość skazującego go wyroku, w szczególności, że skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą (z art. 258 § 2 k.k., zamiast z art. 258 § 1 k.k.) oraz że nie popełnił czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

Słusznie w zaskarżonym postanowieniu stwierdzono, że „odmienna ocena materiału dowodowego, dokonana przez sąd w czasie rozpoznawania sprawy, nie może być poczytana za »nowe fakty lub dowody« w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.”. Trafnie też uznano, że odmienna treść zeznań składanych przez świadków uprzednio słuchanych w charakterze współoskarżonych „nie może automatycznie wskazywać na wystąpienie podstawy wznowieniowej, którą ustawodawca przewidział w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a-c k.p.k.”. Nie jest przy tym jasne, na jakiej podstawie autor zażalenia twierdzi, że D. G. i A. M. złożyli korzystne dla niego zeznania, skoro przyznaje, że nie ma wglądu do akt przedmiotowych spraw (II K (...)/10, II K (...)/16 oraz II K (...)/18), co traktuje też jako argument za wyznaczeniem mu obrońcy z urzędu, który cyt. „po zapoznaniu się z aktami, o które wnoszę, wiedziałby najlepiej, jakie sprzeczności nadają się do przedstawienia Sądowi Najwyższemu”. W takim razie nie bez racji w zaskarżonym postanowieniu zauważono, że skazany ograniczył się do ogólnikowego wskazania fragmentów relacji D. G. oraz A. M. (wspomniano, że nawet nie uprawdopodobnił, że wymienieni taką relację złożyli), natomiast nie dołączył do wniosku pisemnych oświadczeń tych osób, z których wynikałyby nowe okoliczności mające znaczenie dla wznowienia postępowania i które pozwoliłyby na chociażby wstępną ocenę wiarygodności wskazanych źródeł dowodowych. Nadto odnotowano, że podstawą dowodową skazania M. A. w zakresie czynu związanego z działalnością firmy „R.” były nie tylko wyjaśnienia D. G. i A. M., lecz również relacje R. K. (według wnioskodawcy obecnie nieżyjącego), które Sąd pierwszej instancji uznał za wiarygodne. W zażaleniu skarżący dezawuuje jego relacje („R. K. kilkakrotnie zmieniał jako podejrzany, oskarżony, swoje wyjaśnienia, nie wiem co zeznał jako

świadek”), jednak nie może prowadzić do wznowienia postępowania sugestia, że dany dowód został nieprawidłowo oceniony przez orzekający w sprawie sąd.

W kwestii wyznaczenia skazanemu obrońcy z urzędu w celu zainicjowania postępowania wznowieniowego należy wspomnieć, że domagając się wyznaczenia jako obrońcy imiennie wskazanego adwokata („który sprawę II K (...)/10 zna bezpośrednio”), autor zażalenia daje wyraz przekonaniu, że adwokat ten „w sposób właściwy sporządzi prawidłowo odpowiedni wniosek”. Powinien jednak wiedzieć, że podmiot fachowy (adwokat) przy podejmowaniu czynności założenia nie kieruje się wyłącznie oczekiwaniem reprezentowanej osoby, ale przede wszystkim przepisami prawa, które w przypadku wznowienia postępowania są nader restryktywnie, bowiem bazują na domniemaniu prawidłowości prawomocnego orzeczenia.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekając w instancji odwoławczej uznał, że decyzja o odmowie przyjęcia sporządzonego przez skazanego wniosku o wznowienie postępowania była zasadna i utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie. Nie wyklucza to złożenia w przyszłości przez skazanego wniosku przekonująco wykazującego, że rzeczywiście ujawniły się nowe fakty lub dowody w sposób graniczący z pewnością wskazujące na wadliwość wydanego wobec niego wyroku.